

LYRIAKA, fra latter til tårer – og hjem igjen

f. v.: LYRIAKA-Øyvind Gravdal, Jon Arne Bjørnstad og Øyvind Fossheim i gang med dagens workshop på Lesterud skole

En død kamerat, mobbing i skolegården, en syk bestefar eller foreldre som går hvert til sitt. Dette er opplevelser som barn lever med og grubler mye på. I høst har barnekulturgruppen LYRIAKA reist rundt på barneskoler og skapt rom for å tenke høyt, sette ord på følelser og gjøre tanker om til tekst.

Tekst: Kristiane M. Hansson

Foto: Kristiane M. Hansson, Trine Giving Kalstad, Line Schrader

LYRIAKA: fra latter til tårer - og hjem igjen

- ✓ Ettårig prosjekt der målet har vært å tematisere sorg, savn og eksistensielle spørsmål i skolen, og gjennom dette tilrettelegge for at barn kan få uttrykke seg gjennom tekst, sang og musikk.
- ✓ Samarbeid mellom LYRIAKA og Landsforeningen uventet barnedød
- ✓ Finansiert av ExtraStiftelsen Helse og Rehabilitering.
- ✓ Elever fra ti barneskoler i østlandsområdet har deltatt på en workshop med LYRIAKA. Materialet herfra dannet grunnlaget for skolekonsserter.
- ✓ Prosjektet har tydeliggjort at barn er opptatt av eksistensielle spørsmål og at de trenger arenaer der de kan få uttrykke seg om disse temaene.

De tre medlemmene i trio LYRIAKA, Øyvind Fossheim, Jon Arne Bjørnstad og Øyvind Gravdal har i en årrekke turnert skoler med sine workshops og konsserter. Nå har de, på oppdrag fra Landsforeningen uventet barnedød (LUB), besøkt ti barneskoler der de har inspirert barna til å lage dikt og tekster om sorg, savn og livets store spørsmål. Noen av disse tekstene har blitt til sanger og dikt som senere er blitt fremført på en konsert der de andre elevene på skolene ble invitert. LUBs hensikt med prosjektet har vært å bidra til at død, sorg og savn tematiseres på skolen, og at elevene får anledning til å snakke om vonde erfaringer eller tanker om liv og død.

Snakk om det vanskelige!

Klasse 6B og 7A ved Lesterud skole i Bærum var to av klassene som fikk være med på prosjektet. På workshopen i september sang og snakket LYRIAKA om temaer som sorg og savn, før barna gikk til sine klasserom for å skrive egne tekster. - Snakk med de rundt deg om det du synes er vanskelig, var trioens bud-

skap, før de delte noen tøffe erfaringer fra sitt eget liv, med barna. Å høre disse tre voksne, glade musikerne fortelle om mobbing, en bestemor som døde og hvordan det var å bli hardt skadd i en ulykke, gjorde utvilsomt inntrykk på skoleelevene. Hele forsamlingen satt som tente lys, noen kom spontant med egne historier og hos flere rant tårene. Historiene og sangene vekket mange egne erfaringer. Resultatet av den påfølgende arbeidsøkten var en haug av flotte, sterke tekster og dikt. Noen av tekstene laget LYRIAKA sanger av til den store konserten.

Endelig konsert

I november var det duket for konsert for 1.-7. klasse på Lesterud skole. En skoleelev ønsket velkommen: - I en kombinasjon av latter og tårer ble vi inspirert til å skrive ned våre tanker og følelser, under mottoet "Del dine historier og tanker med andre". Og det var nettopp det barna i 6B og 7A gjorde med sine medelever denne dagen. Flere leste sine egne dikt og en jente sang solo om pene

Malene som måtte flytte fordi hun ble mobbet. En flunkende ny sang ble spilt for første gang; Daniels sang om mamma. Mammaen til Daniel døde av kreft, og i sangen skriver han om at hun er i himmelen, at han tenker på de gode minnene, hvor snill hun var

og at han savner henne. De andre diktene handlet om alt mellom himmel og jord, som det å gå på skyer, om nerden som er helt alene i verden, om det å flytte, om barna i Afrika og urettferdighet, om kjærlighetssorg og til slutt et skikkelig rimevers som fikk hele forsamlin-

Skoleelever på Levre skole synes konsert er gøy

Hanna Bergrem og Even Brodwall, to lovende poeter

Engasjert forsamling på Lesterud skole!

Diktfremføring av elever fra klasse 7A, Lesterud skole

gen til å le høyt. Her levde det morsomme og det triste side om side, og hva er vel en bedre avslutning enn en sprudlende pizza og tacosang, med sjokoladesangen til dessert?

Fremførte egne dikt

Hanna Bergrem og Even Brodwall (12) fra klasse 7A var to av de som fremførte egne dikt. *Hvorfor skrev dere om akkurat ord, gress og smerte?*

- Jeg ville skrive om at ordet er et sterkt virkemiddel. Om hvordan ord kan hjelpe eller skade menneskene du har rundt deg. Hør på ordene før du sier dem og tenk deg om før du sier dem høyt!, oppfordrer Hanna, før hun forteller at diktet om gress bare var en tanke som kom ned i henne der og da, rett og slett fordi å ligge i gresset gjør henne avslappet. Even skyter inn:

- Tenk så fint, alle kan eie gresset! Gresset er fritt og for alle, derfor må vi bevare gresset på jorden så alle kan ha glede av det. Jeg likte gressdiktet godt, konkluderer Even og forteller så om smertediktet som han skrev fordi han fant en sang på YouTube som het "Pain", og så ville han lage en norsk versjon av sangen.

- Mens jeg skrev teksten så tenkte jeg på savn, at noen mister foreldrene sine og andre ting som gir

smerte, sier han og får støtte fra Hanna i at livet ikke alltid bare er fint. Det kan også være vondt noen ganger.

Mange lever med savn

- Det har overrasket oss hvor lett barna åpner seg opp og slipper seg løs, svarer Øyvind Fosshem på spørsmål om hva som har gjort størst inntrykk etter møtet med hundrevis av skolebarn denne høsten. Samtidig innrømmer han at de har måttet svelge noen fordommer hva gjelder barn og deres håndtering av disse temaene.

- Vi er rett og slett overrasket over engasjementet vi har blitt møtt med. På forhånd tenkte vi at barna kanskje ville synes dette var kjedelig å snakke om, men tvert imot; det har vært som å trykke på en knapp og ut rant det spørsmål, dikt, tanker og følelser i strie strømmer, forteller Jon Arne Bjørnstad. Øyvind Gravdal sier at de også har festet seg ved hvor mange barn som faktisk lever og sliter med savn. Savn oppstått i en skilsmisse, savn etter pappaer som ikke er til stede eller savn etter døde besteforeldre og kjæledyr. Sist, men ikke minst har det slått oss hvor mange gode små poeter det er der ute!, avslutter Gravdal entusiastisk.

Plutselig dukket det opp et monster, til skrekkblandet fryd for barna, her på Jaer skole på Nesodden

Slik er livet

Ved hjelp av nye, kreative virkemidler har LYRIAKA og LUB denne høsten satt barns refleksjoner om sorg, død og vonde livssituasjoner på dagsorden i skolehverdagen. Skolebarn har fått lov til å uttrykke seg, på sin måte om det de er opptatt av. Resultatet av prosjektet har vært ti flotte, sterke konserter der barna har gått fra latter til tårer og hjem igjen, der alvor og humor har gått hånd i hånd. Akkurat slik livet er.

Autograf-skriving hører med

Anne Cecilie Løvenskiold, Martine Grøstad-Halvorsen og Eirik Rese sang "Malene" på LYRIAKA-konsert på Jaer skole

Lærer Anders Haugli på Levre skole i Bærum opplevde Lyriakabesøket som veldig positivt fordi Lyriaka evnet å involvere og engasjere elevene:

- Selv om dette er et alvorlig tema tror jeg at kombinasjonen med LYRIAKA gjorde dette til et flott prosjekt for oss på Levre.

Haugli fremhever også verdien av workshopen og forteller at elever er lette å ha med å gjøre når det gjelder å åpne seg om slike alvorlige temaer.

- De liker å skrive og klarer ganske kjapt å komme opp med mange flotte ideer. Det så man på alle de flotte diktene de skrev. Barn husker godt og jeg tror at verdien av dette prosjektet ligger i selve gjennomføringen. Et vellykket prosjekt med flott avslutningskonsert!, avslutter Haugli.

Alle disse 15 leste dikt eller sang solo under Levre-konserten!